

УДК 336.7

DOI: 10.33813/2224-1213.19.2019.5

Ткаченко Ірина Петрівна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів та обліку
Дніпровського державного технічного університету
ORSID0000-0001-5425-5330
tkachenko2006@ua.fm

ПРІОРИТЕТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ В СИСТЕМІ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Предмет дослідження – сукупність організаційно-економічних відносин, що виникають у процесі формування та удосконалення грошово-кредитної політики в системі зміцнення фінансової безпеки України. **Мета статті** полягає в аналізі основних проблем, протиріч, що виникають у процесі реалізації комплексу заходів щодо визначення пріоритетних напрямів формування та удосконалення грошово-кредитної політики в системі зміцнення фінансової безпеки України. **Методологія** дослідження полягає у використанні сукупності методів: діалектичного, аналітичного, порівняльного. Зазначений методологічний підхід дозволив проаналізувати теоретико-методологічні та практичні аспекти грошово-кредитної політики, які відображені у роботах вітчизняних та зарубіжних вчених та визначити їх зв'язок і вплив на систему фінансової безпеки України. **Наукова новизна** отриманих результатів полягає в комплексному висвітленні узагальнених підходів до визначення пріоритетів удосконалення грошово-кредитної політики в системі зміцнення фінансової безпеки України. Зроблені наукові висновки щодо характеру, особливостей стану реалізації грошово-кредитної політики та обґрунтування необхідності і доцільності подальшого вивчення її впливу на зміцнення фінансової безпеки України. **Висновки.** У статті висвітлені питання необхідності наукового осмислення і практичного розв'язання проблем, пов'язаних з удосконаленням грошово-кредитної політики, визначення їх пріоритетів у системі зміцнення фінансової безпеки України. Враховуючи, що важливим науковим і практичним завданням нині залишається визначення переліку національних економічних інтересів, забезпечення реалізації яких прямо залежить від стану безпеки різних складових фінансової системи України, удосконаленню грошово-кредитної політики слід приділяти особливу увагу.

Ключові слова: фінансова безпека, грошово-кредитна політика, механізми, функціональні завдання, стратегії, інструменти, захист національних інтересів.

Ткаченко Ирина Петровна,

кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры финансов и учета Днепропетровского государственного технического университета.

Приоритеты усовершенствования денежно-кредитной политики в системе укрепления финансовой безопасности Украины

Предмет исследования – совокупность организационно-экономических отношений, которые возникают в процессе формирования и усовершенствования денежно-кредитной политики в системе укрепления финансовой безопасности Украины. **Цель статьи** заключается в анализе основных проблем, противоречий, которые возникают в процессе реализации комплекса мероприятий относительно определения приоритетных направлений формирования и усовершенствования денежно-кредитной политики в системе укрепления финансовой безопасности Украины. **Методология** исследования заключается в использовании совокупности методов: диалектического, аналитического, сравнительного. Указанный методологический подход позволил проанализировать теоретико-методологические и практические аспекты денежно-кредитной политики, которые отображены в работах отечественных и зарубежных ученых и определить их связь и влияние на систему финансовой безопасности Украины. **Научная новизна** полученных результатов заключается в комплексном освещении обобщенных подходов к определению приоритетов усовершенствования денежно-кредитной политики в системе укрепления финансовой безопасности Украины. Сделаны научные выводы относительно характера, особенностей состояния реализации денежно-кредитной политики и обоснована необходимость и целесообразность дальнейшего изучения ее влияния на укрепление финансовой безопасности Украины. **Выводы.** В статье освещены вопросы необходимости научного осмысления и практического решения проблем, связанных с усовершенствованием денежно-кредитной политики, определения их приоритетов в системе укрепления финансовой безопасности Украины. Учитывая, что важным научным и практическим заданием сейчас остается определение перечня национальных экономических интересов, обеспечение реализации которых прямо зависит от состояния безопасности разных составляющих финансовой системы Украины, усовершенствованию денежно-кредитной политики следует уделять особое внимание.

Ключевые слова: *финансовая безопасность, денежно-кредитная политика, механизмы, функциональные задания, стратегии, инструменты, защита национальных интересов.*

Tkachenko Irina,

candidate of economic sciences, associate professor, associate professor of department of finances and account of the Dneprovsk state technical university.

Priorities of improvement of monetary policy are in the system of strengthening of financial safety of Ukraine

The article of research is totality of organizationally-economic relations that arise up in the process of forming and improvement of monetary policy in the system of strengthening of financial safety of Ukraine. **The aim of the article** consists in the analysis of basic problems, contradictions that arise up in the process of realization of complex of events in relation to determination of priority directions of forming and improvement of monetary policy in the system of strengthening of financial safety of Ukraine. Research methodology consists in the use of totality of methods : dialectical, analytical, comparative. The indicated methodological approach allowed to analyse теоретико-методологические and practical aspects of monetary policy, that is represented in works of home and foreign scientists and to define their connection and influence on the system of financial safety of Ukraine. Research methodology consists in the use of totality of methods : dialectical,

analytical, comparative. The indicated methodological approach allowed to analyse теоретико-методологические and practical aspects of monetary policy, that is represented in works of home and foreign scientists and to define their connection and influence on the system of financial safety of Ukraine. **The scientific novelty** of the got results consists in complex illumination of the generalized going near determination of priorities of improvement of monetary policy in the system of strengthening of financial safety of Ukraine. Scientific conclusions are done in relation to character, features of the state of realization of monetary policy and a necessity and expediency of further study of her influence are reasonable on strengthening of financial safety of Ukraine. **Conclusions.** In the article the lighted up questions of necessity of scientific comprehension and practical decision of problems related to the improvement of monetary policy, determinations of their priorities in the system of strengthening of financial safety of Ukraine. Taking into account that an important scientific and practical task is now remained by determination of list of national economic interests, providing of realization of that straight depends on the state of safety of different constituents of the financial system of Ukraine, the improvement of monetary policy is necessary to spare the special attention.

Keywords: *financial safety, monetary policy, mechanisms, functional tasks, strategies, instruments, defence of national interests.*

Актуальність теми дослідження. До недавнього часу такі поняття як «економічна безпека» та «фінансова безпека» практично не використовувалися в економічній науці, а тим паче не привертала уваги вітчизняних науковців і практиків. Дослідження, що проводилися, характеризувалися безсистемністю, вибіркоким і незваженим підходом до розкриття окремих аспектів даної проблематики.

Забезпечення економічної безпеки національної економіки є необхідною умовою реалізації приватних і державних економічних інтересів, запорукою еволюції економічної системи та вдалого позиціонування держави на глобальній економічній арені. Україна нині перебуває у стані, коли вплив економічних і фінансових загроз на стан економічних процесів набув свого апогею через політичну кризу, військові дії на Сході країни та соціальну неврівноваженість у суспільстві. З огляду на це, набувають актуальності спроби науковців запропонувати заходи посилення рівня фінансової захищеності і населення, і бізнес-структур, і держави загалом від дестабілізуючих факторів економічної природи походження.

Фінансова система є центром сучасної економіки, і саме в її межах у вітчизняних реаліях формуються ризики сталого розвитку України в найближчій перспективі. Таким чином, економічну безпеку національної економіки значною мірою визначають рівень економічної безпеки держави та окремі функціональні складові її системи, однією з яких є фінансова безпека [1]. Першочергове значення при створенні та забезпеченні системи економічної безпеки, як складової цілісної системи національної безпеки держави, має визначення національних економічних інтересів. Адже саме від цього залежить вироблення ефективних засобів їх реалізації і захисту, а розробка концепції і стратегії забезпечення економічної безпеки завжди спирається на довгострокові національні економічні інтереси.

Без забезпечення фінансової безпеки практично неможливо вирішити жодне із завдань, що стоять перед державою. Нехтування станом фінансової безпеки може призвести до катастрофічних на-

слідків: занепаду галузей, банкрутства підприємств і, зрештою, падіння системи життєзабезпечення держави з наступною втратою її суверенітету.

Фінансову безпеку будь-якої держави визначають такі фактори:

- рівень фінансової незалежності (при цьому велике значення має розмір зовнішньої фінансової допомоги з боку міжнародних фінансових інституцій, економічних угруповань, урядів окремих країн, обсяг іноземних інвестицій у національну економіку);
- характер фінансово-кредитної політики (як внутрішньої, так і зовнішньої), яку проводить держава;
- політичний клімат у країні;
- рівень законодавчого забезпечення функціонування фінансової сфери.

Фінансова безпека є надзвичайно складною багаторівневою системою, яку утворюють ряд підсистем, кожна з котрих має власну структуру і логіку розвитку. Фінансова безпека держави включає такі складові: бюджетну, податкову, боргову, фінансову безпеку банківської системи, валютну, грошово-кредитну безпеку, інвестиційну безпеку, фінансову безпеку страхового та фондового ринку.

Грошово-кредитна безпека – це такий стан грошово-кредитної системи, який характеризується стабільністю грошової одиниці, доступністю кредитних ресурсів і таким рівнем інфляції, що забезпечує економічне зростання та підвищення реальних доходів населення. При цьому величина позичкового процента має бути достатньою для насичення трансакційного попиту на гроші й переходу до політики «довгих грошей», а розмір грошової маси повинен бути достатнім для обслуговування нею господарських оборотів.

Формування стратегії забезпечення фінансової безпеки в межах гарантування економічної безпеки національної економіки має здійснюватися з дотриманням поетапності та ітерації дій. Важливим науковим і практичним завданням нині залишається визначення переліку національних економічних інтересів, забезпечення реалізації яких прямо залежить від стану безпеки різних складових фінансової системи України. Так, у грошово-кредитній сфері до числа фінансових інтересів держави можна віднести забезпечення вільного готівкового та безготівкового грошового обігу, підвищення рівня доступності кредитних ресурсів для фізичних і юридичних осіб, забезпечення ефективної емісійної діяльності, формування достатніх обсягів резервів національної валюти для стабілізації стану економіки [1].

Аналіз досліджень і публікацій з теми свідчить, що запорукою забезпечення економічного зростання в країні виступає ефективна реалізація грошово-кредитної політики, значущість якої в системі державного регулювання економіки в сучасних умовах суттєво підвищується. Стабільність національної грошової одиниці, керованість інфляції, зниження відсоткових ставок, належне виконання функцій банківською системою та підтримання фінансової стабільності дозволять сформуванню підґрунтя економічного зростання, оскільки сприятимуть активізації фінансово-господарської діяльності в реальному секторі та відновленню довіри до фінансового сектору.

Отже, виникає об'єктивна потреба у формуванні та розвитку цілісного уявлення про механізм впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання країни. Фундаментальні засади дослідження економічного зростання сформовано у наукових працях зарубіжних дослідників, серед яких: Стенлі Л. Брю (Stanley L. Brue), Е. Домар (Evsey Domar), П. Дуглас (Paul Douglas), Н. Калдор (Nicholas Kaldor), Дж. М. Кейнс (John M. Keynes), Ч. Кобб (Charles Cobb), С. Кузнець (Simon Kuznets), Кемпбелл Р. Макконел (Campbell R. McConnell), В. Нордгауз (William Nordhaus), П. Самуельсон (Paul Samuelson), Р. Солоу (Robert Solow), Я. Тінберген (Jan Tinbergen), Р. Харрод (Roy Harrod), Дж. Р. Хікс (John R. Hicks) та інші.

Вагомий внесок у розвиток методологічних засад економічного зростання здійснили вітчизняні науковці: В. В. Яременко, Б. І. Кабаці, С. Д. Дзюблик, І. Б. Висоцька, Г. І. Башнянін, Л. В. Кривенко, П. Ю. Лазур, В. С. Медведєв, В. Г. Чепінога, О. В. Безугла та інші.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Основні теоретико-методологічні та практичні аспекти грошово-кредитної політики відображені у роботах вітчизняних та зарубіжних вчених, серед яких: Б. П. Адамик, В. Д. Базилевич, Л. О. Баластрик, О. І. Барановський, Т. А. Васильєва, Р. А. Герасименко, Е. Дж. Долан (Edwin G. Dolan), К. М. Д'яконов, І. І. Д'яконова, Т. В. Запаранюк, Ф. О. Журавка, 4 Р. Дж. Кемпбелл (Rosemary G. Campbell), К. Д. Кемпбелл (Colin D. Campbell), В. В. Козюк, О. М. Колодізєв, В. О. Лепушинський, О. В. Луняков, І. О. Лютий, М. І. Макаренко, І. Р. Михасюк, Фредерік С. Мишкін (Frederic S. Mishkin), А. М. Мороз, О. П. Орлюк, М. Ф. Пуховкіна, В. В. РудькоСиліванов, М. І. Савлук, Т. Г. Савченко, І. В. Сало, А. В. Сомик, С. М. Фролов та інші.

Високо оцінюючи існуючі наукові здобутки, слід наголосити, що подальшого розвитку потребують питання, пов'язані із уточненням теоретичних засад грошово-кредитної політики в контексті її впливу на динаміку економічної системи країни та розробленням практичних рекомендацій щодо сприяння грошово-кредитної політики економічному зростанню в країні [2].

Метою дослідження є аналіз основних проблем, протиріч, що виникають у процесі реалізації комплексу заходів щодо визначення пріоритетних напрямів формування та удосконалення грошово-кредитної політики в системі зміцнення фінансової безпеки України.

Виклад основного матеріалу дослідження. У широкому розумінні стійким може вважатися економічне зростання, яке характеризується темповими показниками, не меншими, ніж у попередні періоди. В контексті реалізації грошово-кредитної політики особливого значення набуває не просто ідентифікація масштабів економічного зростання, а й визначення його якості – джерел і факторів зростання. З огляду на це, потребують дослідження науково-методичні підходи щодо сутності поняття якісного економічного зростання. Слід зазначити, що проблематика ідентифікації якості економічного зростання є вкрай складною, системною та багатоаспектною, саме через це процес теоретичного розуміння та методологічного визначення сутності якісного економічного зростання не завершено.

Грошово-кредитна політика – це складова економічної політики, яка здійснюється центральним банком і являє собою комплекс методів та інструментів щодо впливу на фінансову глибину економіки з метою забезпечення стійкості та якості економічного зростання. Розуміння впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання вимагає дослідження особливостей кожного з її методів та інструментів. Економічне зростання можливе за умови підтримання оптимального рівня фінансової глибини економіки, а відповідно й обсягу грошової маси – відповідності пропозиції грошей платоспроможному попиту, тобто пропозиція грошей обслуговує процес виробництва і реалізації ВВП, а також його зростання.

У Законі України «Про Національний банк України» у ст. 25 грошово-кредитна політика ототожнюється із регулюванням обсягу грошової маси, яке здійснюється через: визначення та регулювання норм обов'язкових резервів для комерційних банків; процентну політику; рефінансування комерційних банків; управління золотовалютними резервами; операції з цінними паперами (крім цінних паперів, що підтверджують корпоративні права), у тому числі з казначейськими зобов'язаннями, на відкритому ринку; регулювання імпорту та експорту капіталу; запровадження на строк до шести місяців вимоги щодо обов'язкового продажу частини надходжень в іноземній валюті; зміну строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів; емісію власних боргових зобов'язань та операції з ними [3].

Вважаємо, що цей перелік визначає методи грошово-кредитної політики: політика обов'язкових резервів, процентна політика, політика рефінансування, політика управління золотовалютними резервами, політика операцій на відкритому ринку, політика управління валютним курсом, управління експортом та імпортом капіталу, операції з власними борговими зобов'язаннями. Цей підхід відбиває функціональний підхід до систематизації методів грошово-кредитної політики, оскільки насправді зазначені вище методи є напрямками реалізації грошово-кредитної політики. Окрім того, система методів грошово-кредитної політики може бути сформована відповідно до управлінсько-організаційного підходу, базуючись на фінансово-управлінських функціях: планування, прогнозування, координація, облік, аналіз і контроль. У рамках як одного, так і іншого підходу щодо формування методів грошово-кредитної політики, їх застосування передбачає оперування інструментами грошово-кредитної політики.

Інструменти грошово-кредитної політики вказують на особливості грошового обігу та кредитних відносин і є тісно пов'язаними між собою. Кожен інструмент виконує певне економічне навантаження та має об'єктивні межі застосування. Крім того, розширення дії одних інструментів грошово-кредитної політики за рахунок обмеження дії інших може негативно вплинути на економічне зростання країни в цілому. Також слід виділяти інструменти грошово-кредитної політики в межах її методів відповідно до функціонального підходу. В той же час приведення в дію систематизованих таким чином інструментів грошово-кредитної політики повинно відбуватися і за допомогою методів грошово-кредитної політики в межах управлінсько-

організаційного підходу – тобто перш ніж приводити в дію інструмент чи змінювати його дію, слід здійснити планування бажаного результату і прогнозування можливих наслідків, координація повинна здійснюватися практично паралельно з обліком, аналізом і контролем, що дозволить за необхідності відкоригувати дію грошово-кредитного інструмента [2].

Реалізація грошово-кредитної політики Національним банком України визначає наступні інструменти грошово-кредитної політики: нормативи резервування; база резервування; облікова ставка; ставка за кредитами, наданими шляхом тендера; ставка за кредитами овер-найт; ставка за операціями репо; лінії рефінансування банків; рефінансування шляхом тендера; офіційні резервні активи (іноземні валюти, позиція в МВФ, СПЗ, монетарні метали); офіційний валютний курс; купівля-продаж валюти на міжбанківському валютному ринку; обмеження валютного ринку; купівля-продаж казначейських зобов'язань НБУ; купівля-продаж інших цінних паперів (крім цінних паперів, що підтверджують корпоративні права); операції репо; умови розміщення та погашення депозитних сертифікатів (процент, максимальна або мінімальна сума заявки від банку, сума вкладу, строк, додаткові обмеження щодо потенційних власників тощо); реєстрація кредитних договорів між резидентами і нерезидентами; встановлення вимог щодо розрахунків за експортними та імпортними операціями.

Дія методів та інструментів грошово-кредитної політики на об'єкт здійснюється через канали, склад яких традиційно визначається наступним чином: грошовий, кредитний, процентний, валютний, цін активів та очікувань. Як уже зазначалося, об'єктом впливу грошово-кредитної політики є фінансова глибина економіки. В межах вирішення наукового завдання щодо обґрунтування впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання, фінансова глибина економіки як об'єкт впливу грошово-кредитної політики може бути деталізована і охарактеризована з позиції ключових факторів, на які може впливати центральний банк, – обсяг грошової маси, структура грошової маси, швидкість обігу грошей та вартість грошей.

Вважаємо, що в Україні фінансову глибину економіки передусім доцільно вимірювати за допомогою рівня монетизації та величини активів фінансових посередників відносно ВВП країни. Не дивлячись на різноманіття науково-методичних підходів щодо оцінювання фінансової глибини економіки, ключовим показником, що її вимірює, є рівень монетизації економіки країни. Таким чином, вплив грошово-кредитної політики на економічне зростання нами було структуровано за основними складовими – об'єкт, методи, інструменти, об'єкт та мета. Суб'єктом впливу грошово-кредитної політики на економічне зростання виступає центральний банк країни.

Методи грошово-кредитної політики слід розглядати з позиції функціонального та управлінсько-організаційного підходів. На основі дослідження практики застосування методів грошово-кредитної політики, Національним банком України у роботі сформовано комп-

лекс інструментів грошово-кредитної політики. Об'єктом грошово-кредитної політики є фінансова глибина економіки, з огляду на це, методи та інструменти грошово-кредитної політики в контексті забезпечення економічного зростання повинні використовуватися з урахуванням їх майбутнього впливу на фінансову глибину економіки країни.

На сьогоднішній день у Національному банку України відбувається перехід від таргетування валютного курсу до режиму таргетування інфляції. Проте, враховуючи високий рівень експортної та імпортової залежності України та з огляду на важливість забезпечення стабільності валютного ринку, слід удосконалити науково-методичні підходи щодо оцінювання стану валютного ринку. З цією метою запропоновано до використання науково-методичний інструментарій Ірвіна, який дозволяє виявляти аномальні значення у часовому ряді. Постійний моніторинг валютного ринку та правильна аналітична інтерпретація результатів обчислень за цим методом дозволяє виявити кризові та передкризові явища на валютному ринку [2].

З метою удосконалення інформаційного забезпечення реалізації грошово-кредитної політики та ефективності її реалізації запропоновано визначити рівень безготівкової монетизації економіки, який ґрунтується на структурі грошової маси та її коригуванні на динаміку інфляційних процесів за формулою:

$$RM = \frac{(M_1 - M_0) + (M_2 - M_1) + (M_3 - M_2)}{3} \times \frac{1}{ICP} \times 100\%$$

Де ICP – індекс споживчих цін.

Чисельник цієї формули охоплює усі депозити усіх інституційних секторів – переказні депозити в національній валюті, переказні депозити в 96 іноземній валюті й інші депозити, а також цінні папери, окрім акцій. Знаменник же являє собою загальну величину грошової маси M_3 , скориговану на рівень інфляції на споживчому ринку.

Запропонований показник відображає насиченість економіки ліквідними активами у безготівковій формі та може бути використаний центральним банком для визначення операційної спроможності щодо застосування методів та інструментів грошово-кредитної політики. З іншого боку, рівень безготівкової монетизації економіки відображає рівень фінансової довіри до банківської системи. Категорія «довіра» не є виключно фінансово-економічною, проте в науці неодноразово здійснювалися спроби кількісно оцінити рівень довіри до банківської системи. Критичний аналіз науково-методичних підходів щодо обчислення рівня довіри до банківської системи засвідчив, що переважна більшість науково-методичних підходів зорієнтована на мікро-економічний рівень і дозволяє визначити рівень довіри до конкретного банку [4, с 185]. У макроекономічному аспекті рівень довіри до банківської системи прийнято визначати, виходячи із динаміки депозитів.

Цей підхід дозволяє визначити рівень довіри до банків у розрізі таких інституційних секторів як нефінансові корпорації та домогос-

подарства. Так, до сучасних вимог відносять необхідність оцінювати рівень довіри до банківської системи з мікроекономічної точки зору, тобто, виходячи з депозитної активності домогосподарств. При цьому має враховуватися низка факторів діяльності банку – популярність банку, реальна і потенційна частка банку на ринку, рівень конкурентної боротьби банку, сприйняття бренду, загальна привабливість банку. Нагальним для нинішньої ситуації є оцінювання рівня довіри до банків з позиції банків як інститутів пенсійної системи в розрізі наступних аспектів – загальний рівень довіри до банків, а також рівень довгострокової та поточної надійності банків. У формалізованому вигляді рівень довіри обчислюється як співвідношення загального обсягу депозитів, строкових вкладів, вкладів на вимогу, з одного боку, та витрат і заощаджень населення, з іншого боку [5, с 55]. У цьому контексті запропонований науково-методичний підхід дозволяє визначити рівень фінансової довіри усіх економічних суб'єктів до банківської системи.

Отже, рівень довіри до банківської системи країни слід розглядати як рівень забезпечення інтересів суб'єктів економічних відносин. Доречним було б розвивати бачення взаємозв'язків і взаємовпливів грошово-кредитної політики та економічної безпеки держави у відповідній послідовності: удосконалення грошово-кредитної політики – покращення параметрів грошово-кредитної системи – зміцнення фінансової безпеки – забезпечення економічного зростання та економічної безпеки держави. Саме національний економічний інтерес має бути основою фінансової політики держави в цілому, а отже – і основою грошово-кредитної політики в системі забезпечення економічної безпеки України.

Висновки. Проведений аналіз сучасного стану реалізації грошово-кредитної політики Національного банку України дає підстави дійти висновку, що вона може бути охарактеризована більшою мірою як жорстка, насамперед через заходи, спрямовані на зменшення доларизації економіки України та підтримання рівня споживчої інфляції.

Глибина та тривалість нашої фінансово-економічної кризи була зумовлена неадекватними діями НБУ, а саме – збільшенням облікової ставки, зменшенням монетарної бази, що в підсумку зробило кредитні ресурси недоступними для вітчизняних суб'єктів господарювання та населення. Тому в основі заходів із відновлення динамічного розвитку національної економіки повинно лежати помірне збільшення монетарної бази та зниження до 2–3 % облікової ставки НБУ, що дасть змогу в подальшому забезпечити кредитними ресурсами вітчизняні підприємства та населення. Однак проблеми банківської системи можуть бути вирішені лише у поєднанні з досягненням інших важливих цілей економічної політики. Це означає, що повноцінне відновлення ефективного функціонування банківського сектору країни неможливе без розв'язання комплексу завдань, спрямованих на забезпечення структурних реформ, досягнення стабільного економічного зростання, макрофінансової збалансованості та фінансової стійкості [6, с 783].

Фінансова безпека держави включає такі складові: бюджетну, податкову, боргову, фінансову безпеку банківської системи, валютну, грошово-кредитну безпеку, інвестиційну безпеку, фінансову безпеку страхового та фондового ринку.

Отже, фінансова безпека – це захищеність фінансових інтересів на усіх рівнях фінансових відносин; певний рівень фінансової незалежності, стабільності і стійкості фінансової системи країни в умовах впливу на неї зовнішніх і внутрішніх дестабілізуючих факторів, що складають загрозу фінансовій безпеці; здатність фінансової системи держави забезпечити ефективне функціонування національної економічної системи та стале економічне зростання.

Механізм забезпечення фінансової безпеки держави – це система організаційних та інституційно-правових заходів впливу, спрямованих на своєчасне виявлення, попередження, нейтралізацію та ліквідацію загроз фінансовій безпеці держави.

Список використаних джерел

1. **Зачосова Н.В.** Формування стратегії фінансової безпеки України для потреб забезпечення економічної безпеки національної економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bses.in.ua/journals/2018/26_1_2018/13.pdf
2. **Оголь Д.О.** Вплив грошово-економічної політики на економічне зростання України. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/2133/DIS_Ogol_.pdf
3. **Про Національний банк України.** Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14/ed19990520>
4. **Андрійченко Ж. О.** Проблеми економічної довіри до банків / Ж. О. Андрійченко, Л. В. Арехова // Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2009. – № 36-1. – С. 183-187.
5. **Якимова Л. П.** Модельовання довіри до інститутів пенсійної системи / Л. П. Якимова // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий збірник. – Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. – 2012. – Вип. 8. – Т. 2. – С. 53-59
6. **Штефан Л.Б., Москалюк О.В.** Основні напрями вдосконалення грошово-кредитної політики в Україні. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/157.pdf>

References

1. **Zachosova N. V.** Forming of strategy of financial safety of Ukraine is for the necessities of providing of economic security of national economy [Electronic resource]. – Mode: http://bses.in.ua/journals/2018/26_1_2018/13.pdf
2. **Ohol D. O.** Influence of money-economic politics on the economy growing of Ukraine Dissertation on the receipt of scientific degree of candidate of economic sciences. [Electronic resource]. – Mode: http://uabs.edu.ua/images/stories/docs/2133/DIS_Ogol_.pdf

3. **About** the National bank of Ukraine. A law of Ukraine is from 20.05.1999№ 679-XIV. [Electronicresource]. – Mode:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14/ed19990520>

4. **Andriichenko Z. O.** Problems of economic trust to the banks / of Z. O. Andriichenko, L. V. Arekhova // Technical progress and efficiency of production.–2009. – № 36-1. – P. 183-187.

5. **Yakymova L.P.** Design of trust to the institutes of the pension system / L.P. Yakymova // issues of the day of development of economy of region : scientific collection. it is Ivano-Frankivsk: publishing house of the Prykarpattya national university of the name of Vasyl Stefanyk – 2012. – producing 8. – V. 2. – P. 53-59

6. **Shtefan L.B., Moskaliuk O.B.** Basic directions of perfection of monetary policy are in Ukraine.[Electronicresource]. – Mode: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/157.pdf>